

NESMÍŠ SE NECHAT ODPÁLKOVAT!

1. čtení: 1.Královská 17:8-24

Hlavní čtení: Marek 7:24-30

²⁴ Vstal a šel odtud do končin týrských. Vešel do jednoho domu a nechtěl, aby o tom někdo věděl. Nemohlo se to však utajit; ²⁵ hned o něm uslyšela jedna žena, jejíž dcerka měla nečistého ducha. Přišla a padla mu k nohám; ²⁶ ta žena byla pohanka, rodem Syrofeničanka. Prosila ho, aby vyhnal zlého ducha z její dcery. ²⁷ On jí řekl: "Nech napřed nasytit děti. Neboť se nesluší vzít dětem chléb a hodit jej psům." ²⁸ Odpověděla mu: "Ovšem, pane, jenže i psi se pod stolem živí z drobtů po dětech." ²⁹ Pravil jí: "Žes to řekla, jdi, zlý duch vyšel z tvé dcery." ³⁰ Když se vrátila domů, našla dítě ležící na lůžku a zlý duch byl pryč.

I. VZDÁLENÝM NABLÍZKU?

Milí bratři, milé sestry,

Pán Ježíš měl kolem sebe dost lidí, kteří jemu a jeho učedníkům stále házeli klacky pod nohy. Možná si od nich na chvíli potřeboval odpočinout. Vést neustále nějaké učené diskuse, navíc často vyhocené a útočné, vedené na osobní rovině – to člověka vyčerpává. A když k tomu připočteme, že Ježíš zároveň učil davy lidí, které pořád něčemu nerozuměly, musel se někdy cítit jako vymačkaný citrón. Zřejmě si tedy chtěl na čas odfrknout, nabrat nových sil. A to tu a tam nelze jinak než daleko od těch, kteří nám nerozumí. A ještě dál od těch, kteří by nám rozumět mohli, ale oni schválně nechtějí. Jen si to vezměte: Například v Nazaretě se Pán Ježíš se svými nejbližšími vůbec nedomluvil. Marek jeho působení v „rodné vísce“ shrnuje takto:

- ⁴ Tu jim Ježíš řekl: "Prorok není beze cti, leda ve své vlasti, u svých příbuzných a ve svém domě." ⁵ A nemohl tam učinit žádný mocný čin, jen na několik málo nemocných vložil ruce a uzdravil je. (Mk 6:4-5)

Ježíš Nazaretský právě v Nazaretě žádné pochopení nenašel. Žádné nadšení pro evangelium, které jim přinesl. A to mluvil v sobotu v synagóze. K těm, kteří sdíleli stejnou víru v Hospodina. K těm, kteří ho znali od dětství. K těm, kteří mu byli blízcí jak tělem, tak duchem. A přesto! Přesto právě tam narazil na odmítnutí a pohrdání.

A tak se vydal z izraelské krajiny směrem na severozápad, blíž ke Středoziemnímu moři, do *končin týrských*. Do krajiny plné pohanů. V té oblasti sice žily židovské komunity, nicméně to byly jen ostrůvky v pohanském moři. V té krajině žili převážně lidé, kteří neznali Hospodina. Lidé, kteří se o něj nikdy nezajímali. Je to překvapivé rozhodnutí, strávit nějaký čas právě tam. Je to inspirativní rozhodnutí! Možná se občas, bratři a sestry, zbytečně držíme jen doma. Možná je třeba vyjít z těch našich domovů a přiblížit se k lidem, kteří nejsou našimi sourozenci, bratřanci a sestřenicemi ani našimi dlouholetými přáteli. Možná je třeba si i s nimi někdy popovídat, seznámit se, sblížit se. To může obohatit nás i ty druhé, když se takové setkání podaří. Někdy máme obavy, to je pravda. Domníváme se, že s lidmi, se kterými nemáme vůbec nic společného, žádnou společnou řeč nenajdeme. Vždyť oni se chovají, jako by snad byli z Marsu! Ale když nakonec dojde k setkání s takovými marťany, s překvapením můžeme zjistit, že si s nimi vlastně výborně rozumíme.

II. MATKA KLEČÍ PŘED JEŽÍŠEM

A tak se stalo, že Pána Ježíše jednoho krásného dne navštívila žena, která s ním měla pramálo společného. Nicméně to první, co se o této ženě dozvídáme, je fakt, že byla matkou. Je to matka jedné dcery, která je vážně nemocná. Všimněte si: Markovi záleží především na tom, abychom slyšeli, že ta žena je matka. Matka nemocné dcery. Tím jsme se o ní dozvěděli to nejdůležitější. Víme totiž, koho ta žena miluje. O koho se strachuje. O koho pečuje. To je přece mnohem závažnější než ji hned onálepkovat. Jistě, ta žena byla pohanka. Nepatřila k Božím lidu Izraeli. A dost možná nebyla ani žádná sympatizantka s židovstvím.

Ale co na tom? Vždyť ona v sobě chová velikou lásku ke své dceři. A co víc? Také obrovskou úctu k Ježíšovi. Napadlo mě vyjádřit to jednoduchým rýmem: *Ted' ohýbá koleno, pohanka jak poleno*. Ona se mu klaní. Ona v něm okem víry zahlédla někoho mnohem důležitějšího než jen lidového léčitele. Klečí před ním, čímž mu vyjadřuje božskou úctu. A oslovuje ho „Pane“. Tím nemyslí: *Pane doktore*. Nebo: *Pane učiteli*. Jen si to připomeňme: *Pán* je titul, který náleží Bohu. To je jméno, které Ježíšovi dal sám Hospodin.

O tom píše apoštol Pavel v listu Filipským:

- ⁹ Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, ¹⁰ aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno - na nebi, na zemi i pod zemí - ¹¹ a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán. (Fp 2:9-11)

Pán. Bůh. Hospodin. A když se vrátíme do Markova evangelia: Tato Syrofeničanka je v celém evangeliu úplně jediná, která Ježíše oslovuje „Pane“. Není to krásné? Není to úžasné? Ještě před chvílí farizeové a zákoníci nadávali Ježíšovi, že kašle na posvátné tradice otců. (Mk 7:1-23) A nyní, v naprostém protikladu k těmto židovským učencům, ho neznámá žena, neznámá matka, neznámá pohanka uctivě oslovuje „Pane“. A tím mu vzdává božskou čest. V našem světě, bratři a sestry, o zázraky a překvapení není nikdy nouze. Ke Kristu se nakonec mohou protlačit i takoví lidé, do kterých bychom to nikdy „za střízliva“ neřekli.

A Ježíš ji od sebe nevyhazuje. To mějme stále na paměti. Neposílá ji pryč. Nevyhazuje ji z místnosti. On dovolí, aby před ním klečela. On unese, aby byla v jeho blízkosti. Ona je žena, on je muž. Nebývalo zvykem, aby spolu muž a žena takto rozmlouvali. Ona je navíc pohanka, on je židovský učitel, který dobře zná Mojžíšovy zákony týkající se vztahu židů s pohany. A přece Ježíš zůstává v její blízkosti. A proč by nezůstal? Vždyť v ní vidí matku, která miluje své dítě! Vidí v ní zoufalou ženu, která sebrala poslední kousky odvahy a přišla ho pokorně žádat o pomoc. Vidí v ní ženu veliké víry.

III. PROČ VOLIL TAK TVRDÁ SLOVA?

No, mohl by někdo namítnout, *nepřechválil jsi teď Ježíše? Vždyť on té ženě nechce pomoci! Kristus jí přece řekl:*

- *Nech napřed nasytit děti. Neboť se nesluší vzít dětem chléb a hodit jej psům.*

Víte, mnozí lidé přijímají tento jeho výrok s nadšením, protože tím prý Ježíš dokazuje, že není žádný Bůh. Že je to jen pouhý člověk jako my. Člověk, který je plný předsudků. Navíc plný pohrdání vůči druhým lidem. Xenofob. Člověk, který si drží od těla všechno cizí. A také náboženský vejtaha. A možná snad i trochu rasista.

Souhlasím: Pán Ježíš skutečně té ženě řekne zvláštní slova. Ale tento jeho výrok budu vykládat jinak. Protože spolu s vámi pevně věřím, že Ježíš byl dokonalý člověk. A jako dokonalý, bezhříšný Boží člověk se nikdy ani prstíčkem nedotkl takové stoky, jako je náboženská či rasová nadřazenost. Nikdy se nekoupal v takové lidské špině, jakou je pohrdání druhými lidmi.

1. Proč jí tedy takto odpověděl? Proč tato slova řekl? Tak za prvé: Když tu větu říkal, mluvil nejdřív o sobě. O tom, že všechno ve svém pozemském životě nezvládne. Pán Ježíš plně přijímal své lidství. A lidství omezuje. Člověk se nemůže rozkrájet. Nemůže pomoci úplně všem lidem na celé planetě, ani kdyby se naklonoval. Nemůže jednomu dát všechny své úspory, druhému opravit dům, třetímu jezdit denně na nákupy, čtvrtého pořád utěšovat, za dalších sto konkrétních lidí se modlit, a ještě při tom o dovolených jezdit do Afriky stavět nemocnice.

Přiznat si, že všechno nezvládneme, všem nepomůžeme, všechny nezachráníme, všechny nespasíme, to může být pro někoho opravdu těžké. Jsou lidé líní jako ta veš. Ale jsou i lidé velice aktivní, kteří propadají mesiášským sklonům: Zachránit úplně všechny. Ale právě tyto sklony – vždycky, všude a všem pomoci dřív či později, takové lidi odrovňají. Takže Pán Ježíš nejdříve mluvil o sobě: *Všechno nezvládnou. Starám se především o ztracené ovce lidu izraelského.*

2. Za druhé, a to s tím souvisí: Podle Pána Ježíše i ta pohanská žena je na seznamu žadatelů. Jen musí počkat, až na ni přijde řada. Její případ tedy není úplně ztracený. Jak to je s tím jídlem? *Nejdřív pán, potom pes.* Nejdřív musí jíst děti. Pak až ti ostatní. A jakže ty ostatní lidi Kristus nazývá? Není právě toto projevo náboženské nadřazenosti? Vždyť Pán Ježíš tu ženu a její dceru nazývá tradičním židovským pojmenováním: *Pes. Pohanský pes.* (2S 16:9; Ž 22:16)

Bratři a sestry, škoda, že si naši překladatelé víc nepohráli s překladem toho slova. Ježíš neříká *pes*, ale *pejsek. Psík. Psíček.* Je to zdobnělina. Je to laskavá zdobnělina. Mohl by jí vpálit do obličeje, že pro něj je ona s její dcerou jen smečka prašivých psů. Ale neřekl to. Kraličtí tvrdí, že Ježíš mluvil o *štěňatech*, ne o psech.

3. Bratři a sestry, Pán Ježíš přece nebyl slepý. On viděl, že ta žena mu důvěřuje. Že v něho věří. Proč by se k ní měl chovat tvrdě a neurvale? Jsem přesvědčen, že tuto zdánlivě odmítavou větu řekl nakonec proto, aby z jejího nitra dostal víru na povrch. Aby se její víra mohla v plnosti projevit. Aby rozkvetla jako květina. Aby se z té kukly konečně vylíhl motýl a vyletěl vstříc nebesům. Pán Ježíš ji vlastně vyprovokoval. Říkal jí: *Připusť to, ženo. Ty nemáš nárok na to, abych uzdravil tvou dceru. Uznej, že by to nebylo správné. Vždyť jsi chytrá a dospělá. Ty to určitě chápeš.*

Takovou situaci zažil téměř každý člověk. Někdo nám tvrdil, že na něco nikdy nebudeme mít nárok. A že jsou tady jiní lidé, kteří na to mají větší nárok než my sami. Třeba: *Nikdy nebudeš Javorničan, vždycky budeš jen náplava.* Nebo: *Pochop, že s takovým postižením nikdy sportovat nebudeš.* Nebo: *Tvoje děti se nikdy na žádný hudební nástroj hrát nenaučí.* *Prostě jim to nebylo dáno.* Nebo ještě: *Chtěl bys to místo ve firmě.* *Ale na to nejsi ani dost chytrý, ani dost silný.* Takové výroky se v nás dokážou velice rychle zabydlet. Když se jimi krmíme, často je nakonec přijmeme za své.

IV. POKORNÁ BOJOVNICE

Jenže ta pohanská matka zareagovala naprosto nečekaně.

- ***Odpověděla mu: Ovšem, pane, jenže i psi se pod stolem živí z drobtů po dětech.***

Tak především: Ona mu odpověděla! Tedy: Neurazila se. Nevstala a neplivla mu do obličeje. Nezačala po něm hystericky křičet a nadávat mu. Ona mu v klidu opověděla. A světe, div se: Právě zde, v tuto chvíli ho nazvala *Pánem*. Zůstala pokorná. A za tím musel být opravdu veliký vnitřní zápas. I my se musíme učit stále znovu zůstat pokorní ve vztahu k našemu Pánu. Protože ten, kdo je tu Pánem, je Ježíš a ne my. Ten, kdo určuje běh věcí, je on a ne my. Ten, kdo vládne, je Kristus a ne my. I kdybychom měli pocit, že nás Bůh z nějakého důvodu natahuje na skřípec... Že nám odepírá to, o co jej žádáme, musíme zůstat pokorní. On je Pán. A my jsme jeho služebníci. Tečka.

Ale přitom ta žena nepřestala bojovat o Boží požehnání. Ježíš ji vyprovokoval k tomu, aby přešla do útoku. *Vím, že na to nemám nárok. Ale přestože na to nemám nárok, věřím, že ty nakonec uznáš, že na to nárok mám. Nemůžu tě nijak donutit, Pane. Ale můžu tě zkusit přemluvit, přesvědčit, ukecat.* Víra této ženy není žádné odevzdané: *Děj se tedy vůle Páně.* Víra této ženy je horlivá. Její víra bublá. Přímou vře. A teď z ní vyvěrá jako horký pramen. *Ne, já prostě neodejdu, dokud mě nevyslyšíš. Budeš mě muset násilím vyhodit, pokud se mě opravdu chceš zbavit.*

A teď se ptejte, bratři a sestry: Proč bojovala dál? Proč se vlastně nenechala odradit? Protože miluje svou dceru víc než svůj vlastní život. Kdo se už stal rodičem, ten ví, o čem mluvím. My máme mnohem větší starost o naše děti než o sebe. Když jedeme s Jeremiášem na kole, já mám strach především o něj, ne o sebe. Tak to s námi rodiči zkrátka je. Zpravidla milujeme své vlastní děti až za hrob. Tou svou odmítavou odpovědí Pán Ježíš vlastně vyvolal na povrch také lásku té ženy ke své nemocné dceři. Možná kdyby se jednalo jen o tu matku, o její trable, už by se potichu zdekovala, protože by jí bylo trapné škemrat a dohadovat se. Ale protože se jedná o její dcerku, nevzdává to. Nenechá se odradit. Nenechá se vyhodit. *Možná jsme ve tvých očích psi, Pane, ale i my chceme žrát.*

V. KDO VŠECHNO BYL UZDRAVEN?

A přesně na to Pán Ježíš čekal. Přesně k tomuto bodu ji chtěl dovést. Ježíš té matce konečně oznámil větu, která v ní musela způsobit obrovskou radost a nadšení.

- ***Žes to řekla, jdi, zlý duch vyšel z tvé dcery.***

A ona mu uvěřila. S důvěrou odchází domů. Už nebojuje, protože věří Kristu a jeho slovu. On ji uklidnil. On ji utěšil. On ji ujistil, že to bude dobré. A tak šla.

- ***Když se vrátila domů, našla dítě ležící na lůžku a zlý duch byl pryč.***

Ježíš nakonec uzdravil tu holčičku na dálku. Ale ještě před tím svým slovem uzdravil tu žadonící matku. Víte, my křesťané můžeme na modlitbách leccos vybojovat pro druhé lidi, které milujeme. Ale nakonec i my sami při modlitbách leccos přijímáme. Právě na modlitbách Pán Ježíš uzdravuje naši malomyslnost. Léčí naše pochyby. Někdy nás napíná jako struny na kytaru. To je pravda. Ale tím nás provokuje k ještě větší horlivosti a zároveň k větší pokoře. Tím, že nás hned nevyslyší, nám totiž dává poznat, kdo je tu Pán a kdo služebník. Kdo a na kom je závislý. A ruku v ruce v nás probouzí chuť prosit a škemrat dál. A nakonec: To on uklidňuje naše rozbouřené nitro svým slovem a svým Duchem. Třeba právě tím, že čas od času naše prosby skutečně vyplní.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, probud' v nás horlivost a vytrvalost, když tě o něco prosíme. Posiluj v nás důvěru, že i když zrovna nejednáš podle toho, o co tě žádáme, stále nás miluješ. A dej, abychom pokorně, ať se děje, co se děje, zůstávali tobě nablízku. Amen.*